

Broekers-Knol

argumenten geeft voor gebruik van het begrip "roekeloosheid" zonder de toevoeging "bewust" in artikel 7.17.2.9 om de differentiatie ten opzichte van het gebruik van het begrip "bewuste roekeloosheid" elders in het privaatrecht bloot te leggen?

Mijn vierde vraag. Artikel 7.17.1.15, lid 2, maakt duidelijk dat er bij afwijzing van de claim door de verzekeraar een nieuwe termijn gaat lopen van een halfjaar. Dit is een verjaringstermijn die door de verzekerde gestuit kan worden en nog eens gestuit kan worden. Ik vermoed met mr. drs. M.L. Hendrikse in zijn artikel in het NTHR van augustus 2005, dat dit met de bepaling niet bedoeld kan zijn. De korte termijn van een halfjaar is bedoeld om snel een punt te kunnen zetten achter de zaak als de uitkeringsgerechtigde geen actie onderneemt naar aanleiding van de afwijzing van de verzekeraar. Licht het niet voor de hand om de verjaringstermijn om te zetten in een wettelijke vervalttermijn? Een wettelijke vervalttermijn kan immers niet gestuit worden. Graag een reactie van de minister.

Mijn vijfde vraag. In de literatuur en bij de behandeling van de Invoeringswet in de Tweede Kamer is door enkelen een lans gebroken om het vereiste van een schriftelijke akte, zoals vermeld in artikel 7.17.1.8, te schrappen, zodat een elektronische polis mogelijk wordt gemaakt. Naar de mening van de leden van de VVD-fractie heeft de minister terecht en met goede argumenten het vereiste van de schriftelijke polis verdedigd: een akte is een schriftelijk ondertekend stuk dat bestemd is om tot bewijs te dienen. In het geval van artikel 7.17.1.8 dient dit stuk ter bescherming van de verzekeringnemer. Ook de Zorgverzekeringswet vereist nadrukkelijk een schriftelijke akte. In de Tweede Kamer is het amendement-Jan de Vries c.s. aangenomen. Is de minister voornemens om in de in het amendement bedoelde AMvB alsnog de elektronische polis, althans de mogelijkheid daartoe, te introduceren?

Mevrouw de voorzitter, het doet ons buitengewoon veel genoegen dat wij vandaag een debat kunnen voeren met de politicus van het jaar 2005. Mijn fractie feliciteert de minister met die uitverkiezing. Oprechte hulde voor de minister! In het juryrapport wordt de minister onder meer geprezen voor het feit dat hij standvastig, onverstoortbaar en consistent is. Het is niets te veel gezegd als ik opmerk dat de standvastigheid van de minister, of anders geformuleerd de vasthoudendheid of misschien zelfs de hardnekkigheid van de minister de leden van de VVD-fractie beslist niet ontgaan is!

Mevrouw de voorzitter, wij wachten met belangstelling de ongetwijfeld standvastige c.q. vasthoudende, onverstoortbare, consistente beantwoording door de minister van onze vragen af.

De beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de rechtsbijstand houdende aanpassing van het inkomens- en vermogensbegrip aan het fiscale inkomens- en vermogensbegrip (29685).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Wagemakers** (CDA): Voorzitter. In dit wetsvoorstel is een nieuwe systematiek neergelegd waarbij de vraag of iemand toegang heeft tot het stelsel van door de overheid gesubsidieerde rechtsbijstand, voortaan zal worden gezien aan de hand van het fiscale inkomens- en vermogensbegrip. Deze aansluiting bij fiscale begrippen komt de uitvoerbaarheid van de regeling zeker ten goede. Bij drie aspecten wil ik namens de CDA-fractie nog kort stilstaan.

Eenvoud bij de uitvoering is een groot goed, doch het voorgestelde stelsel moet uiteraard ook beoordeeld worden aan de hand van de vraag of het steeds leidt tot rechtvaardige uitkomsten. Dit punt kan temeer aan de orde worden gesteld aangezien het voorgestelde stelsel werkt met bepaalde als grenzen bedoelde getallen, vaste percentages en afgebakende perioden, hetgeen een tamelijk cijfermatige benadering biedt ten aanzien van de vraag of iemand op enig moment al dan niet in aanmerking mag komen voor gesubsidieerde rechtsbijstand. Het is inherent aan zo'n mathematische benadering dat zulks in specifieke individuele gevallen kan leiden tot niet beoogde en in die zin dan ook ongewenste beoogde uitkomsten. De minister ontken dat ook niet, doch duidt dat aan als een nadeel dat nu eenmaal niet opweegt tegen de voordelen die verbonden zijn aan het voorgestelde systeem.

Het is echter de vraag of het eenvoudig accepteren van zo'n nadeel – in concreto het weigeren van gesubsidieerde rechtsbijstand aan iemand die dat hard nodig heeft en dat eigenlijk zou dienen te krijgen, getoetst aan de materiële normen van het stelsel – wel verenigbaar is met artikel 6 van het EVRM. In dit verband is de vraag gesteld of het om die reden geen aanbeveling had verdiend een hardheidsclausule op te nemen. De CDA-fractie is niet onmiddellijk overtuigd door het argument van de minister dat zulks ongewenst is, omdat dat de administratieve lastenvermindering weer voor een deel teniet zou hebben gedaan. Met een juiste omschrijving had men immers het aantal situaties waarin men beroep had kunnen doen op zo'n algemene hardheidsclausule kunnen inperken. En ook een verdere beroeps-gang terzake zou dan niet nodig zijn geweest.

Van meer principieel belang is echter het feit dat de opname van zo'n clausule als sluitstuk van het systeem had geleid tot een toevoeging waarmee hoe dan ook volledige invulling zou zijn gegeven aan datgene wat artikel 6 van het EVRM terzake voorstaat.

De tweede kwestie betreft het feit dat in het voorgestelde stelsel is voorzien dat bij start van een procedure een rechtszoekende geen recht meer heeft op gesubsidieerde rechtsbijstand indien hij beschikt over een vermogen dat meer bedraagt dan het heffingsvrije vermogen, terwijl bij gunstige afloop van een gevoerde procedure de rechtzoekende zijn gesubsidieerde rechtsbijstand kwijtraakt indien hij daardoor een vordering heeft gekregen van tenminste 50% van datzelfde heffingsvrije vermogen. In het voorlopig verslag is door mijn fractie al de vraag aan de orde gesteld: waarom zijn in dit geval onderscheiden grenzen gehanteerd?

Op die vraag wordt door de minister in feite geen antwoord gegeven. Hij beperkt zich ertoe te stellen dat in het ene artikel gewerkt is met het normale fiscale vermogensbegrip, terwijl in het andere geval zoveel

Wagemakers

mogelijk is aangesloten bij de hoogte van de huidige niet-fiscale vermogensgrenzen die nu eenmaal lager zijn. De logica van die benaderingswijze ontgaat de CDA-fractie. Het argument dat aldus een vergroting van de toegang tot het stelsel wordt tegengegaan, overtuigt niet.

Het derde punt sluit hierop aan. Het staat vast dat dit wetsvoorstel leidt tot verruiming van de toegang tot het stelsel van gesubsidieerde rechtshulp. Dat is vooral het gevolg van de aanpassing van het vermogensbegrip en de omstandigheid dat de waarde van de eigen woning niet wordt meegeteld bij dat vermogen. Ik heb begrepen dat de door het veld uitgevoerde berekeningen erop wijzen dat de voorgestelde verruiming van de grenzen zal leiden tot een vergroting van de toegang tot het stelsel in de orde van 12% tot 14%. Zijn er passende voorzieningen getroffen teneinde een zodanig vergrote toegang die zich bij invoering van deze nieuwe systematiek onmiddellijk zal manifesteren, te kunnen opvangen? Wij zien de reactie van de minister met belangstelling tegemoet.

De heer **Biermans** (VVD): Mevrouw de voorzitter. Het onderhavige wetsvoorstel heeft een dubbele doelstelling. Enerzijds beoogt het de administratieve lasten met 50% te verminderen door het inkomens- en vermogensbegrip en het fiscale inkomens- en vermogensbegrip te koppelen. Anderzijds wordt getracht de armoedeval te verkleinen voor deze inkomensafhankelijke regeling door net als bij alle andere inkomensafhankelijke regelingen uit te gaan van hetzelfde draagkrachtbegrip: het belastbaar inkomen.

De aanpak van de armoedeval is door het huidige kabinet in het hoofdlijnenakkoord opgenomen. Regelingen voor zorg, kinderen en wonen worden getoetst aan hetzelfde draagkrachtbegrip. De armoedeval, het nadeel dat iemand ondervindt die van een uitkering naar inkomen uit arbeid of onderneming gaat, wordt daardoor verkleind. Dat bevordert de arbeidsparticipatie en bovendien is het eerlijker. Dat is ook een reden waarom wij geen voorstander zijn van een inkomensbeleid dat door de lagere overheid wordt gevoerd. Het is dan ook goed dat het gebruikersdeel van de OZB vervalt en daarmee het kwijtscheldingsbeleid van gemeenten overbodig wordt.

Inkomensbeleid hoort in de visie van mijn fractie op centraal, dat wil zeggen nationaal niveau, te worden gevoerd. Hoewel door het incidentele karakter van de rechtsbijstand de invloed op de armoedeval niet groot is, oordeelt mijn fractie ook vanuit die optiek positief over dit wetsvoorstel. Ik zou nog positiever gestemd zijn als aan de Belastingdienst een grotere rol zou zijn toegekend bij de uitvoering van de Wet op de rechtsbijstand en dan met name bij de berekening van het inkomen. Een andere verbetering zou de invoering zijn van een en hetzelfde partnerbegrip voor alle inkomensafhankelijke regelingen.

Als de minister deze mening ook is toegedaan – mijn fractie gaat daarvan uit – kan hij daarvoor, wellicht samen met de staatssecretaris van Financiën, zorgen. Dat zou de transparantie van die regelingen zeer ten goede komen.

Voorzitter. Mijn fractie ziet uit naar de reactie van de minister.

De beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt vijftien minuten geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Monumentenwet 1988 inzake de rol van het provinciaal bestuur en het gemeentebestuur bij de rijks-subsidiëring van beschermde monumenten alsmede het vervallen van de voorhangbepaling van artikel 34 (29734).**

De beraadslaging wordt hervat.

Staatssecretaris **Van der Laan**: Mevrouw de voorzitter. Gelet op de vragen die zijn gesteld, lijkt het mij belangrijk om de context van het voorliggende wetsvoorstel te schetsen. Wij spreken vandaag "slechts" over instandhouding en niet over zaken als monumentenvergunningen, bouwvergunningen en grootschalige verbouwingen van monumenten. Daarvoor bestaan andere procedures. Omdat het wetsvoorstel de subsidiëring van de instandhouding van monumenten betreft, heeft het niets te maken met het ruimtelijk beleid.

Het is met andere woorden per definitie een objectgericht wetsvoorstel. De vervanging van de balken van een pand, het herstel van metselwerk of de vervanging van een kapot raam heeft immers niets te maken met ruimtelijk beleid. Het antwoord op de vraag voor welk raam je moet kiezen, is immers afhankelijk van het pand en niet van het ruimtelijk beleid. Aan deze wetswijziging en de vernieuwing van het Brim ligt de volgende vraag ten grondslag: hoe veel geld geven wij zo eenvoudig mogelijk aan welk doel?

Waarom is gekozen voor het schrappen van de verplichte rol van gemeenten en provincies? Ik heb dat absoluut niet gedaan omdat ik de rol van de gemeenten niet belangrijk zou vinden. In het begin van de jaren negentig was de achterstand bij de restauraties zo groot dat er aan de voorkant prioriteiten moesten worden gesteld. Daarvoor was een ruimtelijk kader nodig, omdat het restauratie en onderhoud betrof, twee aparte zaken. Omdat het twee aparte zaken waren, vond men het belangrijk om degene die het nauwst betrokken was bij de restauratie of het onderhoud, de prioriteiten voor een bepaalde gemeente te laten vaststellen.

Gezien het volstrekte gebrek aan geld – de achterstand beliep toen ongeveer 800 mln. – was dat een logische keuze. Deze achterstand hebben wij bijna ingelopen en daardoor is het steeds minder belangrijk geworden om prioriteiten te stellen en een rangorde aan te brengen tussen de monumenten. Met het oog hierop en het belang om de administratieve lasten omlaag te brengen is het voorliggende wetsvoorstel ingediend. Hierdoor worden de procedures namelijk versneld en wordt het voor eigenaren veel eenvoudiger om een aanvraag in te dienen. Binnen drie maanden wordt een aanvraag op grond van het Brim beantwoord. Men weet dan hoe hoog de subsidie zal zijn. Vroeger was daar soms wel twee jaar mee gemoeid. De evidente toegevoegde waarde voor de subsidieaanvraag van het vaststellen de prioriteiten is weggevallen, omdat de achterstand nog maar 134 mln. bedraagt. Ik kom op dit punt later terug.